

Sanayi Üretimi Son Çeyrekte Gücünü Koruyor

Sanayi üretim endeksi (takvim etkisinden arındırılmış) Kasım ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11.0 oranında artarken, mevsim etkisinden arındırılmış endeks (mea) bir önceki aya göre yüzde 1.3 oranında artış kaydetti. Piyasa beklentisi Ekim ayında yıllık bazda yüzde 10.4 oranında artan (takvim etkisi arındırılmış) sanayi üretiminin, Kasım'da yüzde 9.1 oranında artacağı yönündeydi.

Sanayi Üretim Endeksi	TEA	MEA
Kasım 2020	yıllık Δ%	aylık Δ%
Toplam sanayi	11,0	1,3
İmalat sanayi	11,6	1,5
Otomotiv	10,8	-3,0
Kimya	13,2	3,4
Gıda	4,1	-0,5
Tekstil	11,3	1,7
Mobilya	22,5	-0,1
Elektrikli Teçhizat	18,6	-0,9
Ara malı	13,1	1,2
Dayanıklı tüketim malı	22,2	1,6
Dayanaksız tüketim malı	7,5	-0,1
Enerji	2,4	0,5
Sermaye malı	12,4	3,6

Öncü göstergeler, Kasım ayında üretimin hafif ivme kaybedecek olsa da gücünü koruyacağına işaret ediyordu. Nitekim Ekim'de 53.9 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), Kasım'da 51.4'e gerilese de büyüme bölgesinde kalmaya devam etmişti. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), Kasım'da bir önceki aya göre 0.4 puan artarak yüzde 75.8'e yükselirken, reel kesim güven endeksi (RKGE) bir önceki aya göre 4.2 puan azalarak 103.9'a gerilemişti.

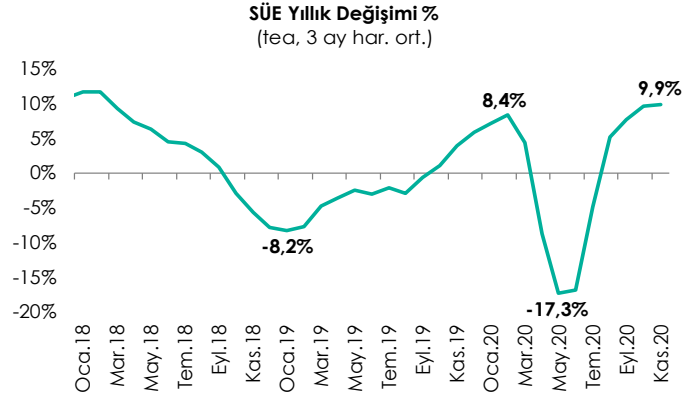
Detaylarda yıllıkta dayanıklı tüketim malı grubu yüzde 22.2 ile en fazla artışın gerçekleştiği grup olurken, onu yüzde 13.1 ile ara malı grubu ve yüzde 12.4 ile sermaye malı grubu takip etti. Aylıkta ise sermaye malı grubu yüzde 3.6 ile en fazla artışın gerçekleştiği alt grup olurken, onu yüzde 1.6 artış ile dayanıklı tüketim malı ve yüzde 1.2 artış ile ara malı grubu izledi.

İktisadi faaliyet kollarına göre baktığımızda takvim etkisinden arındırılmış verilerde yıllıkta bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin

malzemelerin imalatı grupları en fazla artışın yaşandığı sektörler olurken, diğer ulaşım araçlarının imalatı en fazla azalışın yaşandığı alt grup oldu.

Aylık bazda değerlendirdiğimizde ise diğer ulaşım araçlarının imalatı en fazla artan grup olurken, içeceklerin imalatı en fazla azalışın yaşandığı alt grup oldu. 24 sektörün 5'inde aylık bazda üretim azalışı yaşandığını görmekteyiz.

Sanayi üretim endeksinin (takvim etkisinden arındırılmış) üç aylık hareketli ortalamasının yıllık değişimi genel eğilimi göstermesi açısından takip edilmektedir.

2019 yılının Ocak ayında yüzde -8.2 ile dip noktasını gören endeks 2020 yılı Şubat ayına gelindiğinde yüzde 8.4 yükselmişti. Pandemi ile beraber Mart ayından itibaren hızla gerilediğini gördüğümüz endeks Mayıs sonunda dipten dönmüştü.

Kasım ayı itibarıyla artış yüzde 9.9 ile geçtiğimiz yılın en yükseğine çıkarken toparlanmanın son çeyrekte güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Aralık ayına ilişkin öncü göstergeler ise sınırlı güç kaybına işaret etmektedir.

Sonuç olarak, 2020 yılının tamamında büyümenin yüzde 1.5-2.0 aralığında olabileceğini, para politikasının sıkılaştırılması ile beraber politika faizinin yükselmesinin de etkisiyle 2021 yılında büyümenin ivme kaybedeceğini beklemekteyiz.

Sanayi Üretimi Endeksi

Amaç

Sanayi Üretim Endeksi ekonominin sanayi kesiminde meydana gelen gelişmelerin ve uygulanan ekonomik politikaların, kısa dönemde olumlu veya olumsuz etkilerini ölçmektedir. Madencilik ve Taşocakçılığı, İmalat ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerini kapsamaktadır.

Ekonominin önemli bir bölümünde ne olup bittiğini yansıttığı gibi GSYH'nin bileşenlerinden biri olduğundan büyümenin seyrine ilişkin önemli işaretler verir.

Veri Kaynağı

Aylık Sanayi Üretim Soru Formu (anket) ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgileri ana veri kaynağıdır.

Üretim Miktarı

İlgili ay içerisinde, üretilen veya hammadde ve malzemesi verilmek suretiyle başka bir işyerine yaptırılan miktar ifade eder. Başkalarının hammadde ve malzemesini kullanarak onlar adına yapılan (fason) üretim dahil edilmez.

Üretim Değeri

İlgili ay içerisinde, üretim miktarının parasal değeridir. Anket uygulanan firmaların üretim değeri satış birim fiyatı üzerinden hesaplanırken, anket uygulanmayan firmaların üretim değeri ise Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgilerinden tahmin edilmektedir.

Satış Miktarı

Belirtilen ay içerisinde üretimden yapılan satışı ve stoklardan yapılan satışlar ile işyerinin bağlı bulunduğu kuruluşa ait, diğer bir işyerine devredilen ürünlerin miktarını (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir. Üzerinde değişiklik yapılmadan alındığı gibi satılan malların satışı dahil edilmez.

Satış Değeri

Satış miktarının parasal değerini (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir.